

Obsah

	ÚVOD	7
1	VŠEOBECNÉ ZÁKLADY ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY	8
1.1	Vymedzenie pojmu špeciálna pedagogika a určenie jej predmetu	8
1.1.1	Špeciálna pedagogika ako vedný odbor	10
1.2	Miesto špeciálnej pedagogiky v sústave vied, hraničné odbory a pomocné vedy	12
1.2.1	Priame pomocné vedy – normatívne	14
1.2.2	Priame pomocné vedy – deskriptívne	15
1.2.3	Nepriame pomocné vedy	15
1.2.4	Hraničné vedné odbory	16
1.3	Systém špeciálnej pedagogiky	17
1.3.1	Systém špeciálnej pedagogiky vo všeobecnom zameraní	17
1.3.1.1	Všeobecné základy špeciálnej pedagogiky	18
1.3.2	Systém špeciálnej pedagogiky v užšom zameraní	41
1.4	Norma, normalita v špeciálnej pedagogike	43
1.4.1	Početnosť a zaškolenosť postihnutých	46
1.5	Vývin, vývinové anomálie	48
1.6	Edukácia v integrovaných podmienkach	55
1.7	Edukácia v relatívne segregovaných podmienkach	56
1.8	Kombinované systémy	57
1.9	Špeciálnopedagogické poradenstvo	57
1.10	Profesionálna orientácia postihnutých jedincov	59
1.11	Špeciálne edukačné potreby	63
2	DEJINY ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY A STAROSTLIVOSTI O POSTIHNUTÝCH	67
3	METODOLÓGIA ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY	68
3.1	Stručný opis vybraných teoretických východísk	70
3.2	Druhy pedagogického výskumu	71
3.3	Výskumné metódy v špeciálnej pedagogike	72
3.3.1	Výskumné metódy napomáhajúce formulovať výskumný problém	73

3.3.2	Výskumné metódy zamerané na získavanie empirických údajov	73
3.3.3	Metódy zamerané na spracovanie získaných výsledkov	76
3.3.3.1	Kvalitatívny výskum	79
3.3.3.2	Porovnanie metód kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu	80
3.4	Diagnostika v špeciálnej pedagogike	80
4	FILOZOFIA ŠPECIÁLNEJ VÝCHOVY	86
5	TEÓRIA KOMUNIKÁCIE U POSTIHNUTÝCH	88
5.1	Kybernetika a špeciálna pedagogika	99
6	VÝCHOVNÁ REHABILITÁCIA	109
6.1	Komplexná rehabilitácia	109
6.1.1	Metódy, zásady a formy komplexnej rehabilitácie	111
6.1.1.1	Metódy komplexnej rehabilitácie	111
6.1.1.2	Zásady komplexnej rehabilitácie	112
6.1.1.3	Formy komplexnej rehabilitácie	112
6.2	Výchovná rehabilitácia (špeciálnopedagogická)	116
6.3	Špeciálna edukácia	119
6.3.1	Metódy špeciálnej výchovy	119
6.4	Metódy vyučovania	120
6.5	Formy vyučovania postihnutých a narušených žiakov	124
6.6	Obsah vzdelávania – curriculum	126
6.7	Inštrukčné médiá a technické prostriedky v edukačnom procese postihnutých a narušených	128
6.7.1	Edukačné a kompenzačné technické prostriedky	130
6.7.2	Technické prostriedky – rehabilitačné	132
7	NÁUKA O ŠPECIÁLNYCH ŠKOLÁCH A VÝCHOVNÝCH ZARIADENIACH	134
7.1	Riadenie a samoriadenie edukácie v školách a zariadeniach pre postihnutých a narušených jedincov	134
7.2	Systém inštitúcií pre postihnutých a narušených jedincov	140
7.2.1	Sústava špeciálnych škôl	142
7.2.1.1	Špeciálne základné školy	142
7.2.1.2	Špeciálne stredné školy	144
7.2.1.3	Sústava odborných učilíšť	144
7.2.2	Sústava špeciálnych školských zariadení	145
7.2.2.1	Výchovno-vzdelávacie zariadenia	145
7.2.2.2	Špeciálne výchovné zariadenia	146

7.2.2.3	Poradenské zariadenia	146
7.2.2.4	Záujmovo-vzdelávacie zariadenia	147
7.2.2.5	Školské účelové zariadenia	147
7.2.3	Sústava liečebno-preventívnych inštitúcií	147
7.2.4	Sústava inštitúcií sociálnej starostlivosti	148
7.2.5	Sústava inštitúcií záujmových organizácií a nadácií	149
8	POROVNÁVACIA (KOMPARATÍVNA) ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA	151
8.1	Medzinárodná norma pre klasifikáciu vzdelávania ISCED 1997	152
8.2	Vzdelávacie koncepcie	153
8.3	Pedagogika Marie Montessoriovej	154
8.4	Špeciálna pedagogika Marie Grzegorzewskej	155
8.5	Jenský plán	156
8.6	Waldorfská škola	157
8.7	Pedagogika v ponímaní Dona Boska	158
8.8	Konstruktivistická špeciálna pedagogika	158
8.9	Konduktívna pedagogika	159
8.10	Pedagogika v ponímaní individuálnej psychológie	159
8.11	Daltonský plán	160
8.12	Pedagogika v ponímaní Ovida Decrolyho	161
8.13	Batavská škola	161
8.14	Pragmatická pedagogika	162
8.15	Tvorivo-humanistická výchova, THV systém	162
9	ŠPECIÁLNA PEDEUTOLÓGIA	165
10	SYSTÉM ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY V UŽŠOM ZAMERANÍ	169
10.1	Pedagogika mentálne postihnutých	169
10.2	Pedagogika zrakovo postihnutých	172
10.3	Pedagogika sluchovo postihnutých	175
10.4	Pedagogika telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených	181
10.5	Pedagogika detí s narušenou komunikačnou schopnosťou – logopédia	182
10.6	Pedagogika detí s poruchami učenia	184
10.7	Pedagogika psychosociálne narušených	187
10.8	Pedagogika viacnásobne postihnutých	188
10.9	Pedagogika nadaných a talentovaných	191

SÚHRN	196
LITERATÚRA	198
SUMMARY	204
MENNÝ REGISTER	206
ZOZNAM OBRÁZKOV	209